

Klart Skepp Marinteknik AB
soderstrom@cedergrenska.se

2022-07-05
1 (21)
Dnr-2022:1966

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid Marina
läroverket i Danderyds kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Marina läroverket i Danderyd avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Marina läroverket i Danderyd i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn systematiskt följer upp och analyserar kunskapsresultat i alla ämnen för att identifiera avvikelser och de bakomliggande orsakerna till avvikelserna och sedan använder slutsatserna av det arbetet för att utveckla undervisningens kvalitet.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att se till att undervisningens innehåll och arbetssätt stimulerar och utmanar alla elever utifrån varje enskild individs behov och förutsättningar.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn följer upp, analyserar och vid behov omprövar skolans arbete med studiero för att säkerställa att alla elever erhåller en god studiero som bidrar till elevernas kunskapsutveckling.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn systematiskt sammanställer och analyserar skillnader och avvikelser i kunskapsresultaten över tid och för diskussioner med lärarna utifrån dessa analyser.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **24 april 2023** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 23609 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr. 2022:1966) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan (Lgy 11), 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömning

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att rektorn följer upp och utvärderar skolans resultat men att både uppföljningen och analysen behöver utvecklas. Rektorn skapar förutsättningar för lärare att samverka. Dock saknas ett strategiskt jämställdhetsarbete.

Rektorn följer upp och analyserar skolans resultat men analyserna behöver fördjupas

Granskningen visar att rektorn är aktiv och närvarande i den dagliga verksamheten men att uppföljningen och framförallt i analysen av skolans resultat kan utvecklas. Av granskningen framkommer att studieresultaten följs upp varje termin avseende avslutade kurser. Lärarna gör själva en sammanställning och analys av studieresultaten som kommuniceras med utbildningsledaren för respektive arbetslag. Resultaten analyseras sedan inom ramen för skolans ledningsgrupp som bland annat består av rektorn, biträdande rektorn samt en utbildningsledare från respektive arbetslag. Dock visar granskningen att uppföljningen och analysen endast avser om eleverna når godkända resultat eller inte. Ansvaret för elevernas möjlighet att utvecklas längre än godkänd nivå ligger hos den enskilde läraren och är inte föremål i rektorns uppföljning eller analys.

Vidare visar granskningen att rektorn följer upp undervisningens genomförande både genom information från utbildningsledarna och genom att göra egna lektionsbesök. Utbildningsledarna skapar sin bild av undervisningen genom diskussioner i respektive arbetslag och i viss utsträckning genom lektionsbesök i form av auskultationer. Varken

rektorns eller utbildningsledarnas lektionsbesök är dock så frekventa eller systematiska att de ger en heltäckande bild av undervisningens genomförande, vilket gör att rektorns bild av undervisningen till stor del utgörs av vad den enskilde läraren väljer att lyfta inom sitt arbetslag. I intervjuer med elever och även observationer framgår att det finns stora skillnader i undervisningen. Rektorn berättar i intervju att de för närvarande håller på att implementera en obligatorisk elevutvärdering av undervisningen i samtliga kurser.

Rektorn följer återkommande upp trygghet och studiero genom återkommande enkäter, både skolans egna, Stockholmsenkäten och Skolinspektionens enkät. På liknande sätt följs värdegrundsarbetet upp inom ramen för en av skolan framtagna modell.

Granskningen visar att det analysarbete som rektorn genomför behöver utvecklas. Av granskningen framgår att rektorn gör en begränsad analys av studieresultat som saknar förklaringar som skolan kan påverka. Rektorn beskriver i den skriftliga informationsinhämtningen hur ledningsgruppen samlas inför varje läsår och analyserar vilket område som behöver prioriteras. Som underlag för dessa avvägningar använder ledningsgruppen studieresultat, elevernas kursutvärderingar, arbetslagen och ledningsgruppens uppföljningar och analyser. Rektorn fattar därefter beslut om prioriterade mål och resursfördelning. I utredningen framkommer emellertid att de prioriterade målen saknar en tydlig koppling till en orsaksanalys, till exempel av vad som hindrar eleverna från att ta ansvar för sitt egna lärande, varför eleverna har svårt, vilket centralt innehåll eller vilka kunskapskrav som är utmanande. Av Skolinspektionens intervjuer med både lärare och elever framkommer bland annat att de skriftliga omdömena kommer sent, är svårtydda och generella.

Eftersom det brister i uppföljningen och analysen av skolans resultat så bedömer Skolinspektionen att ett sådant arbete behöver utvecklas. Detta beskrivs vidare under avsnittet "Identifierat utvecklingsområde".

Skolan saknar ett strategiskt jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorns ledning och styrning av ett strategiskt jämställdhetsarbete saknas. I intervju beskriver rektorn att de utifrån de utvärderingar och analyser som har gjorts har bedömt att kvinnor och män får samma förutsättningar. Men när Skolinspektionen lyfter att kvinnor skattar skolan lägre än män i Skolinspektionens enkät svarar rektorn att de inte studerat siffrorna i detalj. Av samtliga intervjugrupper framgår att det saknas ett gemensamt jämställdhetsarbete på skolan. Eventuellt jämställdhetsarbete i klassrummet sker utifrån om det finns en medvetenhet hos den enskilda läraren eller inte. En elev beskriver det som att de inte

undervisats jämställt men att jämställdhet som fenomen kommit upp inom ramen för utbildningen. I detta sammanhang vill Skolinspektionen lyfta fram att ett strategiskt jämställdhetsarbete som ger avtryck inom hela utbildningen ökar skolans möjlighet att uppväga skillnader i förutsättningar och säkerställa alla elevers möjlighet att utvecklas så långt som möjligt.

Rektorn skapar förutsättningar för lärare att samverka

Granskningen visar att rektorn i hög utsträckning ger lärarna organisatoriska förutsättningar för att kollegialt utveckla undervisningen men att rektorn inte säkerställer att målen för lärarnas samarbete utgår från läroplanen.

Av granskningen framgår att det finns en tydligt strukturerad organisation där ledningsgrupp, arbetslag och ämneslag träffas återkommande. Samtliga intervjuade lärare beskriver goda möjligheter för samverkan och en organisation med tydliga och kända arbets- och förhållningssätt. Vidare framgår att skolan tagit fram en personalhandbok där lärarnas uppdrag förtydligas. Samtidigt visar granskningen på skillnader mellan arbetslagen på skolan. Bland annat visar Skolinspektionens granskning att arbetslaget på skolans ena yrkesprogram kommit mycket långt i det kollegiala samarbetet och där undervisningen i de teoretiska ämnena i hög grad kopplas till undervisningen i yrkesämnena. Av intervjuer framgår hur lärare i samma arbetslag samverkar nära med både varandra och arbetsplatsernas handledare för att säkerställa att planeringen av undervisningen sammanfaller med arbetsplatsernas möjlighet att erbjuda undervisning i aktuella moment under det arbetsplatsförlagda lärandet. Samtidigt visar granskningen på andra arbetslag där det kollegiala samarbetet inte kommit lika långt och där utvecklingen av upplägg och undervisningsmetoder i högre grad stannar vid diskussioner i arbetslaget.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn systematiskt följer upp och analyserar kunskapsresultat i alla ämnen för att identifiera avvikelser och de bakomliggande orsakerna till avvikelserna och sedan använder slutsatserna av det arbetet för att utveckla undervisningens kvalitet.

Granskningen visar att rektorn följer upp skolans studieresultat, men att det saknas en uppföljning och analys av elevers möjlighet att nå längre än kraven för godkänt. Därmed finns det en risk att värdefull information om både framgångsfaktorer och utmaningar i undervisningen inte tas tillvara. Utan en fördjupad analys av vilka orsaker

som ligger bakom elevernas måluppfyllelse finns det också en risk att de utvecklingsområden som skolan prioriterar inte bottnar i verksamhetens faktiska behov och på det sättet inte blir träffsäkra och ger avsedd effekt. Avsaknaden av en tillräckligt djuplodande analys gör att rektorn saknar underlag för att besluta om insatser som skolan har en möjlighet att påverka och som dessutom blir möjliga att mäta och följa upp.

Genom att utveckla arbetet med att analysera verksamhetens resultat finns möjligheten att rektorn får ett bra underlag inför beslut om åtgärder som syftar till att utveckla undervisningen och i förlängningen höja skolans måluppfyllelse. Forskning visar att framgångsrika skolor, utifrån elevers studieresultat, karaktäriseras av ett skolledarskap där fokus bland annat är på elevers lärande (särskilt kunskapsresultat) och uppföljning av framsteg på skol-, klassrums- och elevnivå.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att arbeta med att skapa en bred bild av verksamheten genom en uppföljning och analys av elevernas kunskapsresultat som utmynnar i konkreta utvecklingsinsatser som skolan har möjlighet att påverka inom ramen för utbildningen och som är möjliga att följa upp och utvärdera.

I detta ingår att ta fram tydliga rutiner för personalens delaktighet i skolans systematiska kvalitetsarbete. Utvecklingsarbetet kan förslagsvis inledas med att rektorn och ledningsgrupp utarbetar en konkret handlingsplan för arbetet med uppföljning och analys. Handlingsplanen bör utformas på sådant sätt att det går att utläsa till exempel vad som ska följas upp och analyseras, när det ska göras och vem som ansvarar för olika delar i detta arbete. Ett viktigt steg i analysen är att bakomliggande orsaker till eventuella framgångar eller problem identifieras och att analysen fokuserar på sådant som kan påverkas inom ramen för utbildningen. En sådan orsaksanalys är en viktig förutsättning för att rektorns beslut om utvecklingsåtgärder i verksamheten bottnar i de aktuella behoven. En del i analysen är att ta fasta på de framgångsfaktorer som skolan har.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

4 kap. 1 § och 6 kap. 4-8 §§ gymnasieförordningen (2010:2039)

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter,

Gymnasieskolans uppdrag, Kunskaper och lärande, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 3 Examensmål för alla nationella program, 4

Gymnasiegemensamma ämnen

Lgr 11, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att undervisningen genomförs så att eleverna ges möjlighet att vara delaktiga i sitt eget lärande. Vidare är undervisningen i huvudsak varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd och anpassas i till viss del efter elevgruppens behov och förutsättningar. Granskningen visar dock att det finns inslag av en på förhand definierad bild av elevernas förmodade intresse och behov.

Undervisningen är i huvudsak varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen i de flesta fall består av varierande arbetsformer och arbetssätt samt en väl avvägd lektionsstruktur, men granskningen visar även på undervisning med mindre variation och struktur. Skolinspektionens lektionsobservationer visar på flera lektioner som är varierade både utifrån en blandning av genomgång och frågor i helklass, enskilt eller grupparbete samt utifrån varierade undervisningsinslag där praktiska uppgifter och laborationer blandas med teori. Observationerna visar även på lektioner som på ett tydligt sätt både introducerar vad lektionen ska handla om och som genom sin avslutning sammanfattar vad lektionen behandlat. Samtidigt visar observationer på andra lektioner där lektionsstrukturen inte gynnar elevernas möjlighet att upprätthålla engagemang och intresse lektionen igenom. Bilden bekräftas även i intervjuer med elever.

Av granskningen framkommer vidare att undervisningen till viss del innehåller ett aktivt lärarstöd. De flesta lärarna uppmärksammar och säkerställer att elever förstår innehållet i undervisningen både genom att uppmärksamma när elever inte kommer vidare i sitt arbete och genom att ställa frågor och förtydliga instruktioner och begrepp. Samtidigt visar Skolinspektionens lektionsobservationer exempel på lärare som inte uppmärksammar när elever tappar fokus eller som missar att fånga upp elever som inte kommer igång med sitt arbete. Exempelvis nöjer sig lärare med att fråga inaktiva elever om allt går bra, trots att det är tydligt att eleverna inte arbetar med sina uppgifter. Elevernas bild bekräftar att det skiljer sig mellan lärare och hur de säkerställer att alla förstår och är aktiva under lektionen.

Undervisningen stimulerar i vissa delar eleverna och möter dem utifrån deras behov och förutsättningar, men innehåller också stereotypa förväntningar

Granskningen visar att undervisningen har tydliga inslag som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära, men att det på förhand finns förväntningar på elevernas intresse och förmågor som riskerar att bli självuppfyllande. Av såväl intervjuer som lektionsobservationer framgår att flera lärare uppmuntrar och motiverar eleverna att jobba, lösa svårigheter och utmana sig själva. En lärare beskriver i intervju till exempel hur hen arbetar med att identifiera elevernas styrkor och ge dem möjlighet att vidareutveckla dessa och hur läraren ser hur elevernas studieframgång gör att elevernas självförtroende och motivation stärks inom fler områden i utbildningen. Elever berättar i intervju att de flesta lärare får undervisningen att kännas intressant och att de har goda relationer med många av sina lärare. Samtidigt visar granskningen på att vissa lärares förväntningar på eleverna grundar sig på en på förhand definierad bild av elevernas förmodade intresse. Intervjuer med både rektorn, lärare och elever uttrycks en uppfattning av att eleverna på yrkesprogram endast är intresserade av yrkesämnena. På motsvarande sätt beskrivs att eleverna vid ledarskapsinriktningen är så drivna att de själva kan ta ansvar för den egna utbildningen. Antagningsstatistik visar dock tydligt att eleverna vid yrkesprogrammen lyckats bra också med studier i mer teoretiska ämnen under grundskoletiden.

Granskningen visar att undervisningen i vissa fall är anpassad till den aktuella elevgruppens behov och förutsättningar. Av både intervjuer och observationer framgår att det finns skillnader vad gäller hur väl lärarna anpassar undervisningens arbetssätt och innehåll för att möta elevernas förutsättningar och behov. Flera lärare arbetar aktivt med att få eleverna att delta i undervisningen och för att eleverna ska få visa sina kunskaper. I intervjuer beskriver elever hur flera lärare anpassar uppgifterna efter varje elev och undervisningens innehåll utifrån en dialog, men att det också finns lärare som inte upptäcker om elever behöver hjälp och där eleverna upplever att lärarna lämnar elever som inte hänger med i undervisningen.

I intervjuer blir det även tydligt att möjligheterna att utvecklas längre än till en godkänt nivå inte står i fokus. Elever beskriver hur de i vissa ämnen får anstränga sig för att både få information om vilka förmågor de behöver utveckla för högre betyg och att de har svårt att få chansen att visa på kunskaper utöver godkänt. Eleverna beskriver även att det saknas uppgifter på en mer utvecklande nivå inom vissa ämnen och att de får sluta tidigare eller arbeta med andra ämnen om de blivit klara med sin första uppgift. Intervjuer med lärare och elever visar också på att en stor del av stödinsatserna i vissa ämnen bedrivs utanför den ordinarie klassrumsundervisningen.

Omprovsdagar erbjuds varje vecka och elever som riskerar att inte nå målen kallas till studiecoach för att få hjälp att komma i fas. Förvisso visar intervjun med rektorn att rektorn identifierat vilket ämne som oftast står för omprov och planerar att lägga ut mer undervisningstid i det ämnet under kommande läsår. Av intervjun med elevhälsan framgår även att de sällan är ute på lektioner och att de anser att lärare själva ska besitta specialpedagogiska kunskaper.

Eftersom skolan till viss del arbetar efter en på förhand definierad bild av elevernas förmodade intresse och utmaningar samt att det skiljer sig mellan hur lärarna anpassar undervisningen utifrån elevernas förutsättningar och behov, så bedömer Skolinspektionen att ett arbete med att stimulera varje elev utifrån sina förutsättningar och behov behöver utvecklas. Detta beskrivs vidare under avsnittet "Identifierat utvecklingsområde".

Undervisningen genomförs till viss del så att eleverna ges möjlighet att vara delaktiga i sitt eget lärande.

Granskningen visar att lärarna arbetar på olika sätt med att utveckla elevernas förmåga att ta ansvar för sitt eget lärande men arbetet kan utvecklas. Av granskningen framgår att undervisningen innehåller övningar och frågor där eleverna får möjlighet att reflektera. Flera observationer visar att lärarna till exempel arbetar med att ställa reflekterande frågor, låter elever välja vad de ska fördjupa sig i, eller låter eleverna använda olika metoder för att söka svar och diskutera i klassrummet och på så vis ger eleverna olika strategier för att ta ansvar för sitt eget lärande.

Av granskningen framkommer vidare att lärare till viss del utvärderar undervisningen tillsammans med eleverna och elevernas synpunkter påverkar det kommande arbetet. Lärare berättar i intervju att de låter eleverna utvärdera undervisningen på olika sätt, även om det sker olika ofta. I intervju berättar elever att vissa lärare utvärderar undervisningen efter olika moment. Lärare berättar om hur de använder diagnostiska test för att utvärdera sin undervisning och om eleverna förstått, och repeterar om det visar sig att det finns behov. Rektorn berättar i intervju att samtliga kurser kommer att utvärderas av eleverna efter avslutad kurs och att utvärderingen redovisas för skolans ledning. I en av Skolinspektionens lektionsobservationer framkommer hur elever som varit på arbetsplatsförlagt lärande får berätta för en annan klass om vad de har fått göra och vad de lärt sig under sitt arbetsplatsförlagda lärande. Läraren berättar sedan under intervju om hur elevernas erfarenhet får påverka undervisningen. Några elever beskriver dock i intervju att det finns enskilda lärare som inte är lyhörda för elevernas arbetssituation och önskan om att ta ansvar för det egna lärandet. Eleverna berättar om hur de behövt vända sig till mentorn för att få en lärare att erbjuda uppgifter som

möjliggör att visa på kunskaper på högre nivå än E-nivå. Eleverna beskriver även lärare som brister i samplanering och därför lägger liknande moment samtidigt i flera kurser och hur detta endast korrigeras tillfälligt när eleverna påtalar det. Eleverna ger även exempel på lärare som döper om prov till läxförhör för att kunna lägga dessa samma vecka som andra prov, och lärare vars instruktioner för arbetet är svåra att hitta och begripa. Elever ger även exempel på lärare som har samma uppgifter år från år och som inte är lyhörda för elevernas önskan om att utveckla undervisningen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn ser till att undervisningens innehåll och arbetssätt stimulerar och utmanar alla elever utifrån varje enskild individs behov och förutsättningar.

Granskningen visar att skolans arbete med att anpassa undervisningen utifrån den enskilda elevens behov och förutsättningar behöver utvecklas. Även om granskningen visar att undervisningen i vissa delar genomförs så att den är anpassad efter olika individer och deras förutsättningar framkommer ändå ett behov av att ytterligare utveckla undervisningen så att den stimulerar både elever i behov av mer stöd och elever som kommit längre i sin kunskapsutveckling. Vidare visar granskningen på att skolan behöver arbeta med den bild av elevers förutsättningar och intressen som tillskrivs respektive program. Rektorn behöver säkerställa att den på förhand definierade bilden av elevernas intresse inte blir självuppfyllande utan att undervisningen stimulerar och utmanar alla elever inom alla ämnen.

Skolinspektionen rekommenderar därför att lärare med stöd av specialpedagogiska insatser och under ledning av rektorn utvecklar undervisningen så att den blir stimulerande och utvecklande för alla elever i alla ämnen så att de kan nå så långt som möjligt utifrån sina förutsättningar. Här är det viktigt att se över vilka förväntningar som förmedlas till eleverna och vad som behövs göras för att skapa höga förväntningar på samtliga elever och inom samtliga program och ämnen.

Lärare behöver ta reda på elevernas förståelse, förutsättningar och behov och planera undervisningens innehåll och arbetssätt så att alla elever möts upp på sin nivå och inom ramen för ordinarie undervisning. Förslagsvis kan arbetet inledas med en inventering av hur lärare arbetar med ledning och stimulans samt vilka former för anpassad undervisning och uppgifter som en del lärare arbetar med. I utvecklingsarbetet bör lärarna överväga att utveckla uppgifter som kan fördjupas och genomföras utan att det finns ett "tak". Ett annat sätt att utmana eleverna är att erbjuda en större variation av uppgifter att välja mellan. Det är av betydelse att alla

elever får arbeta med uppgifter utifrån sin nivå och att extra uppgifter av fördjupande snarare än av uppreparande karaktär erbjuds för elever som snabbt blir klara.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömning

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att skolan arbetar systematiskt med tryggheten. Däremot visar granskningen att skolans arbete med studiero och de insatser som sätts in inte i tillräcklig utsträckning är förankrade i den bild av verksamheten som eleverna ger.

Skolan arbetar medvetet för att åstadkomma trygghet

Granskningen visar att det i hög grad finns ett medvetet och kontinuerligt arbete med att skapa trygghet i skolan. Av granskningen framkommer att skolan arbetar systematiskt med att skapa en bild av tryggheten på skolan genom flera olika elevenkäter. I den egna elevenkäten tillfrågas samtliga elever om tryggheten på skolan och resultaten visar på höga trygghetsresultat. Vidare framgår att skolan har ett medvetet arbete med förberedelser inför de seglingar som alla elever deltar i. Resultatet av den nära samverkan mellan främst elever men även mellan elever och lärare under skolans seglingar bidrar till att svetsa samman gruppen och skapa trygga

elever. Skolinspektionens enkät¹ bekräftar att eleverna upplever tryggheten vid skolan som över medelvärdet jämfört med övriga deltagare i riket.

Skolan arbetar inte tillräckligt systematiskt för att skapa och upprätthålla studiero

Skolan saknar ett strategiskt arbete för att skapa en skolmiljö som präglas av studiero. Av granskningen framkommer att skolan följer upp studieron både genom egna enkäter och genom att följa resultaten från Stockholmsenkäten och Skolinspektionens enkät. Trots att uppföljningarna visar på mycket låga resultat så har skolan inte prioriterat att arbeta med studieron. Rektorn berättar att de inom ledningsgruppen lagt mycket tid på att försöka förstå hur det kommer sig att eleverna skattar tryggheten högt och studieron lågt. De förklaringar som ledningsgruppen kommit fram till är att eleverna på grund av sin trivsel blir mer spontana och högljudda och att lektioner under seglingar ibland behöver avbrytas på grund av väderomslag.

Lärare beskriver i intervju att arbetet med studiero sköts inom ramen för respektive arbetslag. Eleverna berättar att studieron skiljer sig både mellan lärare och ämnen och när på dagen lektionen ligger. Vissa elever bekräftar även skolledningens bild av att de gärna pratar med varandra, men flera elever berättar att de pratar för är att de är klara med sina uppgifter eller upplever undervisningen som tråkig. Skolinspektionens observationer visar på undervisningssituationer som till övervägande del erbjuder eleverna möjlighet att arbeta med det de förväntas göra. Samtidigt visar lektionerna på störningsmoment som till exempel att flera av lektionernas genomgångar avbryts vid upprepade tillfällen av elevers sena ankomst samt att elever från den egna klassen eller andra klasser stör studieron genom att väsnas i intilliggande lokaler.

Eftersom det brister i uppföljningen och analysen av studieron så bedömer Skolinspektionen att ett sådant arbete behöver utvecklas. Detta beskrivs vidare under avsnittet "Identifierat utvecklingsområde".

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

¹ Skolinspektionen 2021. Skolenkäten, resultat indexvärden – trygghet, våren 2021, Enkätresultaten finns på Skolverkets webbplats.

- Att rektorn följer upp, analyserar och vid behov omprövar skolans arbete med studiero för att säkerställa att alla elever erhåller en god studiero som bidrar till elevernas kunskapsutveckling.

Skolinspektionens granskning visar att Marina Läroverket behöver utveckla ett gemensamt arbete med att skapa och upprätthålla studiero. Lärare på skolan genomför visserligen olika åtgärder för att skapa studiero, men skolan som helhet behöver följa upp och utveckla ett gemensamt arbete med att främja studiero.

Skolinspektionens tematiska kvalitetsgranskning² av skolans arbete för att skapa studiero visar att studieron främjas av tydliga lektionsstrukturer och av ett tydligt ledarskap i klassrummet. Granskningen visar också att lärares förutsättningar att skapa studiero i undervisningen påverkas av andra processer på skolan. Det handlar framförallt om skolans arbete med normer och värden och det främjande arbete som bedrivs av elevhälsan, men också om skolans samarbetskultur och gemensamma förhållningssätt. Vidare framkommer att rektorns ansvar när det gäller studiero innebär att utifrån en systematisk uppföljning vid behov vidta åtgärder för att förbättra studieron genom ett samlat och gemensamt arbete på skolan.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn säkerställer att arbetet med att skapa och upprätthålla studiero sker systematiskt och involverar eleverna och all personal. Det är samtidigt viktigt att rektorn i analysen av studieron fokuserar på att finna sådana förklaringar går att påverka inom ramen för utbildningen.

För att utveckla det pågående arbetet med att skapa en lärmiljö som präglas av studiero föreslår Skolinspektionen att skolan exempelvis använder de gemensamma forum för samverkan som finns för lärare och övrig personal så att skolan kan ta ett samlat grepp kring arbetet med studiero. Ett viktigt steg kan vara att gemensamt analysera orsaker till situationer där studieron, trots det arbete som genomförts, inte är tillfredsställande. Att involvera eleverna i arbetet utgör en viktig utgångspunkt. Eleverna kan exempelvis besvara en enkel enkät kopplad till lektioner i olika ämnen för olika lärare. Personalens analys, tillsammans med elevernas synpunkter, bör sedan användas av rektorn för att identifiera möjliga åtgärder i syfte att skapa en god

² Skolinspektionens kvalitetsgranskning 2016: Skolans arbete för att säkerställa studiero – det räcker inte att det är lugnt, eleverna måste lära sig något också s.5-7.

studiemiljö för alla elever. Ett sådant arbete kan involvera skolans elevhälsa och säkerställa att lärare inte lämnas ensamma att lösa eventuella problem med bristande studiero.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 25 a § skollagen

8 kap. 2-3 och 3 f §§ gymnasieförordningen

Lgy 11, 2.5 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen är att lärarna ges förutsättningar att samverka för att diskutera och säkerställa en likvärdig betygsättning, men att rektorn genom uppföljning och analys behöver kvalitetssäkra betygsättningen.

Rektorn ger lärarna förutsättningar att samverka för att diskutera och säkerställa en likvärdig betygsättning

Granskningen visar att rektorn ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sin betygssättning i syfte att verka för likvärdighet. Av granskningen framkommer att lärarna arbetat med likvärdiga bedömningar under flera år och att arbetet med samedömning och betygsättning främst sker inom ramen för respektive ämneslag. I informationsinhämtningen beskriver rektorn att de arbetat med att utveckla den formativa bedömningen under året. Lärarna beskriver i intervjuer att de samverkar kring både planering och bedömning och att de har minst två gemensamma bedömningstillfällen per kurs. Några lärare lyfter hur de inom sitt ämneslag nyligen arbetat med anonymiserade prov som de samrättat och diskuterat. En lärare berättar om det nära samarbetet med branschråd och handledare avseende centralt innehåll, men även avseende att planera undervisningen, bedömningstillfällen och föra en dialog om bedömningarna mellan skola och arbetsplatserna där eleverna deltar i arbetsplatsförlagt lärande. Förutsättningarna för kollegor att samedöma med andra i samma ämne varierar mellan ämnen men rektorn berättar i intervju att även de lärarna som är ensamma i sitt ämne omfattas av ämneslag som möjliggör samverkan med andra lärare och ger möjlighet att diskutera utmaningar och upplägg. Rektorn

beskriver att i samtliga fall där de har samma kurs inom de olika programmen samplaneras kursen och elevernas kunskaper bedöms av lärarna gemensamt. Granskningen visar även att det både finns fasta tider avsatta för sambedömning men att lärarna också har stora möjligheter att diskutera bedömning både inom ramen för sina arbetslag och utifrån att de sitter tillsammans vid sina respektive arbetsplatser. Emellertid blir det tydligt genom intervjuer med både lärare och elever att de skriftliga omdömena som ges till eleverna kommer sent, är av generell karaktär och är svårtydda.

Rektorns uppföljning analys av betygssättningen behöver förbättras

Granskningen visar att rektorn ännu inte följt upp och analyserat om lärarnas bedömning och betygssättning är likvärdig. I intervjuer med rektorn framgår att rektorn planerar för uppföljning och analys av betygssättningen vid slutet av läsåret och att ledningsgruppen ska komma fram till eventuella åtgärder. I skolans kvalitetsrapport anger rektorn att de strävar mot att elevernas genomsnittliga slutbetyg ska ligga i linje med rikets och att de höjt snittbetyget ett halvt steg under det senaste året. Som tidigare nämnts i beslutet finns det dock ett ensidigt fokus på om eleverna når kraven som minst ska uppnås men inte avseende de högre betygssstegen. Rektorn berättar i intervju att han identifierat avvikelser i resultatet avseende ämnet matematik på individ- och gruppnivå och att det handlar om låga resultat som främst är kopplat till ett av programmen. Samtidigt som rektorn berättar att han har förtroende för att lärarna gör allsidiga bedömningar av elevernas kunskaper och att han säkerställer att lärarna är behöriga, så uttrycker rektorn en oro för att det ska uppfattas som att rektorn försöker styra lärarnas betygssättning.

Även om det i utredningen framkommer exempel på att rektorn planerar att arbeta med att kvalitetssäkra betygssättning i syfte att verka för likvärdighet så bedömer Skolinspektionen att rektorn behöver utveckla det arbetet. Detta beskrivs nedan under avsnittet "Identifierat utvecklingsområde".

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn systematiskt sammanställer och analyserar skillnader och avvikelser i kunskapsresultaten över tid och för diskussioner med lärarna utifrån dessa analyser.

Granskningen visar att rektorn inte följer upp och analyserar om lärarnas bedömning och betygssättning är likvärdig. Granskningen visar vidare att elevernas kunskapsutveckling följs upp med ett ensidigt fokus på om eleverna når kraven som minst ska uppnås men inte avseende de högre betygsstegen.

Skolinspektionens rapport³ om likvärdighet och kvalitet i skolors betygssättning, visar att rektorer behöver ta ett större ansvar för bland annat arbetet med utvärdering och analys av bedömning och betygssättning. I rapporten lyfts fram att det är vanligt att både rektorer och lärare uppger att rektorn litar på lärarna när det kommer till betygssättning.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn inleder ett utvecklingsarbete för att på ett systematiskt sätt kunna identifiera och analysera eventuella skillnader i betyg mellan årskurser, program samt mellan resultat på nationella ämnesprov och betyg. Inom ramen för ambitionen att höja skolans resultat är det viktigt att rektorn säkerställer att höjda resultat bottnar i förbättrade kunskaper hos eleverna. Rektorn har i uppdrag att söka svar på möjliga orsaker till eventuella avvikelser i betygen inom skolan som helhet. Rektorns ansvar omfattar kontroll av bedömning och betygssättning, men också att det finns en organisation på skolan som möjliggör detta arbetet. För att kunna göra analyser behöver rektorn se till att det finns förutsättningar för att sammanställa betyg och nationella provbetyg som underlag för ändamålsenliga och fördjupade analyser av resultaten. Förutom att skapa möjligheter för lärarna, behöver rektorn själv bidra och ge stöd i diskussionerna.

³ Skolinspektionen (rapport 2014:8) Uppenbara risker för felaktiga betyg: En kort rapport om likvärdighet och kvalitet i skolors betygssättning.

Rektorn bör diskutera upptäckta avvikelser med lärarna och tillsammans komma fram till vad det i praktiken innebär för skolans arbete och hur arbetssätt kan förändras för att utjämna eventuella skillnader.

På Skolinspektionens vägnar

X Andreas Gydingsgård

Beslutsfattare

Signerat av: Andreas Gydingsgård

I den slutliga handläggningen har Henrik Fredriksson, föredragande, Maria Hermansson, utredare och Sofia Granberg, utredare medverkat.

Bilaga 1: Underlag

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Åtta lektionsobservationer
- Två gruppintervjuer med elever
- Två gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal kriterier, dessa kriterier beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Marina Läroverket är en gymnasieskola med Ekonomiprogrammet, Marinteknikprogrammet, Naturbruksprogrammet och Samhällsprogrammet. Skolan hade vid tidpunkten för Skolinspektionens besök 512 elever.

Skolinspektionen besökte skolenheten mellan den 29 mars 2022 och den 1 april 2022. Besöket genomfördes av Henrik Fredriksson och Maria Hermansson.